

Alte Drucke

Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauinae Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

De plus petitionibus. Rubrica.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150729

debet explorare quæ situm. id est quid actor, vel accusator velit dicere. Alij dicunt qd prius debet offerri libellus iudici, vt possit deliberare an velit committere citationem, an nō postquā citatus comparuit, tunc iudex debet dare sibi copiam, & hoc probatur ex ordine titulorū in C. quia tit. de eden. præcedit tit. de in ius voc. Sed ista deliberatio in iudice non est necessaria: nisi qñ quis petat citari illi quē non pōt in ius vocare sine venia vt parentem, vel patronū. Nam tunc iudex nō debet committere citationē, nisi primò videat petitionē, & si videt quod intente actio famosa, non debet eam committere, aliās sic vt hæc habetur in tit. ff. de in ius voc. maximè in l. sed si hac. §. pe. vel si. Alij dicunt qd non tra- dit iudici, vt deliberaret an debeat committere citationē vel nō: sed vt citato mittat copiam petitionis, & qd sit mittenda facit aut. qui semel. i. quomodo & qñ iud. ibi loquit de copia rescripti, nō petitionis. Itē facit l. sicut. j. de præscrip. xxx. ann. vbi per citatio- nem interruptitur præscriptio: sed si non esset missa copia: tunc simpliciter neciret super quo citatus est, ergo nō deberet inter- rumpi præscriptio. Breuiter in criminalibus bene debet mitti copia accusationis vel inquisitionis: sed in ciuilibus nō, & ideo licet quælibet practica possit esse bona prima verior, & magis de mente huius literæ, seruandus est tamē stylus curiæ. In tex. de libellis. Dic qd est brevis scriptura & clara, continēs inten- tionē agentis & qd debeat esse brevis, & nō verborum patet ex l. si quis in reformationis. j. de tēpo. appel. qd debeat esse clara patet in l. ita si de. ff. de iure iur. Et quia debet esse talis, ex qua reus possit reddi certus ita qd possit deliberare an velit cedere, vel conten- dere vt l. j. in prin. ff. de eden. Ponit autē istud vocabulum mul- tis modis, interdum pro libello conuentionali vt hic, interdum pro supplicatorio: vt §. qñ libe. prin. da. sit. interdum pro delega- tione iudicis: vt l. nec quicquā. §. vbi decretū. ff. de offic. procon. interdum pro libello declaratorio, vel pro literis dimissorijs, quæ vocantur apostoli. vt ff. de libel. dimiss. per totum ponit etiā plu- ribus modis. vt no. Spec. de libel. conce. §. ij. vel in. sed ante istam aut. non erat necessaria scriptura in ciuilibus: vt d. l. j. ff. de eden. sed in criminalibus sic vt l. libellorum. ff. de accu. In tex. ibi. [Et exinde præbitis sportulis.] Iste text. innuit qd statim portectio li- bello soluantur sportulæ: sed cōtra qd imò tēpore contest. li. vt in aut. de iudi. §. ne autē. oportet ideo pro parte in principio, & pro parte in fine temporis latæ sententiæ. So. sportulæ sunt multiplicis generis quædam quæ dant iudicibus delegatis pro eorum salario & dant ab vtraq; parte secundū formā prædictā quædam quæ dant a solo actore quando consuevit solui tantū pro libra de contentis in petitione, & illud applicat fisco, & de illis pōt loqui iste text. quia soluantur statim portectio libello quædam quæ soluantur executoribus & illę soluantur a citato dumtaxat tem- pore quo citat secundū longitudinē itineris, & si ipsum non solueret, possit ipsum expignorare de his loquit l. omnes. §. exe- cutores. de episc. & cle. de materia istarum sportularum vide gl. plenam in l. de actio. §. tripli. & in aut. de iudi. §. nullo quidem. In tex. ibi. [Et data fideiussione.] supple de iudicio l. isti. si citatus non possidet immobilia: aliās non esset danda. In tex. glo. quæ semper allegat qd lex noua simpliciter & indistincte loquens de- bet intelligi & distingui per l. veterē: si congruē fieri potest per l. nō est nouū. ff. de lega. per id quod nota gl. j. de iure delibe. l. si. §. in computatione, in fi. glo. mag. Et debet esse fideiussor idoneus: vt l. j. ff. de in ius vocan. Et tunc dicitur idoneus, quando possi- det immobilia. vt not. glo. in corpo. vnde sumitur ista aut. Et qñ non habet priuilegium fori. vt scholaris. qui non esset idoneus: vt l. j. ff. si quis in ius voca. non ie. & facilitate conueniendū vt no. gl. d. l. j. in prin. ff. de in ius vocan. Nec sufficerent pignora quia est iurisdicatio prætorij, primo à prætorie inuēta, quæ requi- rit personas, non pignora: quod dicit vt l. prætorij. ff. de pto. stip. per Bar. in l. j. de in ius vocando & hic in gl. In tex. ibi. [xx. dies] cum gaudeat inducjs. Hoc est si vult reus, aliās posset statim re- spondere libello: quia sui fauore datur ista dilatio deliberatoria: vt no. Cy. j. de dila. l. j. Et si fuisset sibi missa copia libelli in citato- rio, & transiissent xx. dies, non daretur alijs terminus secundū Cy. d. d. cm. talis autē dilatio deliberatoria nō daretur actori: qui debet venire instructus. vt j. de dila. l. si quādo. In tex. ibi. [gau- det.] non dicit qd iudex det, & sic patet qd ista dilatio datur à l. sine ministerio iudicis, & sic iudex non posset ipsam abbrevia- re subito reo, vel elongare inuito actore, secus quando cum mi-

nisterio iudicis. hoc tamen dicit vt plenè no. a per Bar. in l. j. ff. de re iud. Et not. glo. quæ incipit. [scilicet ad plus.] in fi. quæ semper allegatur quod iudex nō potest abbrevia- re vel elongare tempus x. dierum datum ad appellandum nec etiā in casu datum ad ap- pellationem prosequendam, quid autem de partibus, an possint dic vt dixi in l. prope- randum. in prin. per glo. Et loquitur in ciu- libus: sed in criminalibus nō datur tēpus ad deliberandum. qa cum interrogatur de facto, debet esse certus: ideo statim debet respondere accusationi, vel inquisitioni. In tex. ibi. [vel recuset.] innuit iste text. qd transactio tēpore dato ad deliberandum nō possit iudex recusari. Contrariū tenet Cy. in l. j. j. de dila. vsq; ad cōtest. li. per l. apertissimi. s. de iudi. supple nisi prius in iudicē cōsensisse. vt proponēdo alias exceptiones, & petēdo super illis pronun- tiari per l. sed & si suscepit. in prin. ff. de iud. nec iste text. contra dicit quia licet possit petere durante dilatione, non dicit quod postea non possit. In tex. ibi. [petierit.] Not. quod iudex quem quis petijt dari, recusari nō pōt, sed bene potest appellari ab eius sententiā. vt l. ex consensu. ff. de appel. Sic & testem quē quis pro- duxit non potest reprobare respectu personæ, qd sit inhabilis ad testificandum: sed pōt bene impugnare eius dictū vt j. de testi. l. si quis testibus. & no. Inno. de excep. c. cum venerabilis. In tex. ibi. [deniq; præsens interrogetur.] Not. secundū Bal. qd iudex non debet compellere reum ad respondendum libello: nisi con- fiteri sibi qd transiuerit tempus datum ad deliberandum & si con- trarium faceret, nō valeret lit. contest. Circa istam materiam & pro declaratione gloss. hic positarum, quæ sunt breues, vide per gl. pleniores & longiores in corpore vnde sumitur §. sancimus & §. suscepto. & vide vltra quadraginta calus in quibus non est ne- cessarius libellus qui no. in Spec. de libel. cōce. §. nunc dicendū. qui etiā dicit in §. j. qd in concep. libelli grande eminet pericu- lum quia est fundamentum totius iudicij & qd pauci reperiun- tur qui vario non ducatur errore. Ideo semper debet recurri ad valentissimum aduocatum in causis magnis tanguntur etiā per Cy. hic quædam satis leuia. Et an possit renūtiari dationi li- belli, & alijs qui sunt de ordine iudiciorum, vide in c. de causis. de offi. deleg. in glo. & per doc. in cle. sape. de ver. signi.

De plus petitionibus.

Rubrica.

1 *Usurarij qui exigunt promissionem de duplo verae sortis, & postea totum petunt qd debeant cadere etiam a vera sorte: probato qd sit de duplo verae sortis.*

2 *Petens plus debito quando puniatur. ut hic.*

LEX VNICA.

1 **O**diosas. Qui per dolum cautionem pluris exigit, & plus petit litem conte. de- bitum perdit nisi transactio & secunda cautio interuenerit. h. d. & est no. l. secundū Bart. Et not. contra usurarios qui exigunt promissionem de duplo verae sortis, & postea totum petunt. vt debeant cadere etiā a vera sorte hoc probato qd sit de duplo verae sortis qd perpetuò tene menti. In tex. ibi. [nullo eum dispendio prægrauari.] subau- di de quo infra, l. vt cadat à toto debito bene tamen patitur po- nam plus petentis per dolum quæ est poena tripli expensarum, vt in l. de act. §. tripli. In tex. ibi. [exordij.] scilicet litem conte. vt l. præcedenti. In tex. ibi. [transactionibus.] puta quia nō po- tuit probare reus qd cautio esset de pluri quā deberet, ideo trans- egit pro certa quantitate tunc pōt probare qd vult agere ad poenā certè non potest. quia per transact. decisus est ille art. & idem si faceret iteratam confessionem facit j. de agri. & censu. l. cum sci- mus. li. xj. & quod ibi no. Plura ergo requirunt ad hoc vt habeat locum poena de qua hic. Primò quia per dolum quis exigit cau- tionem de pluri. Secundò qd eam petierit. Tertio qd petierit per dolum. Quarto qd perseverauerit vsq; ad lit. conte. si autem non exigit cautionem de pluri, tamen plus petijt per dolum: puniatur in triplo expensarum. vt in eo. §. tripli. Item si exigit cautionem per dolum, non tñ petijt, non puniatur ciuilitè sed criminaliter crimine stellionatus si nō cadit in aliud speciale delictū. Si verò non fuit in dolo, tunc etiam si exigit & petijt, non puniatur ciuili- ter vel criminaliter, & hoc voluit gl. ff. de condi. fur. l. si seruus. §.

¶ Ut scholaris. Ad- de autē habita & ibi diffusè p. Bartholo- meij de bologninijs. C. ne fili pro patre. ¶ Contra usurarios. Adde diffusè p. doct. in c. quāquā. de censi. lib. vi. & per doct. in cle. præfenti. eo. titu.

Pauli de Castro Prima super Codice.

- a Post terminu. Ad de Bar. in l. ane sententia. ff. de appel. & bar. in l. qui vltra. ff. de penis.
- b Multiplex dilatio Adde Car. zaba. in c. praterea. in j. q. de dilatio.
- c Verbu puincia. ad de tex. glo. & doc. in c. ius quiritu. j. dist.

vl. q. quia peti x. censetur etiam petisse. v. quod patet. quare vt absoluat reus simpliciter. nec. x. nec. v. possunt ab eo peti. vt in l. si quis cu totu. ff. de excep. rei iudi. q. nō esset si non videretur petita. et vide q. no. Bar. i. l. si q. ducetia. §. vtrū. ff. de reb. dub.

Bone. In dubio gl. si. hic in si. videtur tenere q. eo ipso presumatur fuisse in dolo, qd plus petijt. sed per omnes doc. reprobat. imo requiritur q. dolus probetur vt l. quor. §. qui dolo. ff. de proba. Isto ergo casu quando plus petijt sine dolo. sed nō probat nisi de parte. vt petijt. x. & probauit. de. v. an. possim obtinere sententiam in. v. videtur quod nō. q. non fuit fuit lis cōte. in. v. sed in. x. Cōtrariū determinat Cy. in l. j. §. ti. j. in vl. q. quia peti x. censetur etiam petisse. v. quod patet. quare vt absoluat reus simpliciter. nec. x. nec. v. possunt ab eo peti. vt in l. si quis cu totu. ff. de excep. rei iudi. q. nō esset si non videretur petita. et vide q. no. Bar. i. l. si q. ducetia. §. vtrū. ff. de reb. dub.

pectatoria, quæ non dicitur nisi dicatur. vel. nisi sit trina. q. tunc habet vim peremptoriæ, vt patet in d. l. ad peremptoriū. licet quidam dicant q. omnis dilatio quæ fit post lit. contest. dicitur peremptoria, secus si ante. sed Specu. dicit quod non meminit se legisse in. d. §. sciendum. post principi. Et adde quod dilatio matoria amputanda est vt l. ij. infra de temp. appel. ne lites scilicet p. telerentur. vt l. properandum.

- 1 Index non potest ad diffinitiuū procedere nisi causa plenè cognita vel instruita.
- 2 Dilatio ad probandum non debet dari nisi petenti. et quando etiam ex officio nō petiti.
- 3 Verbum puincia. qualiter sumatur?
- 4 Index an possit moderari tempus dilationis? et vide numero. 8.
- 5 Dilatio intelligitur peremptoria licet dictum non fuerit.
- 6 Dilatio secunda si datur sine cause cognitione. an valeant probationes facte infra illam.
- 7 Quid in criminalibus?
- 8 Quid si statum diceret simpliciter dandum secundum vel tertiam dilationem.

De dilationibus.

Rubrica.

- a In dilatione data ad probandum possunt produci testes. et etiam instrumenta. Testes qui in termino dato ad probandum fuerunt producti. et iurauerunt. poterunt post terminum examinari. nisi fuerit datus ad probandum et probatum habendum.
- b Dilatio quomodo sit multiplex?

Quia post litem cōte. peruenitur ad proba. in qbus dicunt cō sistere media causæ. vt in auth. ad hæc s. de iu. non autē ante litē. conte. super negotio. vt extrā vt lit. non contest. per totum & ad probandum dantur. dila. ideo post lit. conte. subiicitur iste titu. ¶ Notandum tamen est q. probationes possint fieri etiā dilatio ne nō data. vt infra l. si qñ & l. cū à nobis. & in Spe. eo. ti. §. vidē dū. ver. vtrum valeant. & in l. in crimine. ff. de adul. & ibi tangit tur. per Bar. Si tñ non fiant. & dilatio fuerit data ad probandum. non dicitur cognitum de causā. ideo sententia diffinitiuā lata nō valeret in qua requiritur causæ cognitio. & plena deliberatio. vt §. de iudi. l. iudices. & per Bar. in l. prolatam. ante si. infra de sen. sed bene posset ferri absolutoria ab obseruatione iudicij. l. prope randum. §. & si quidem. §. de iudi. ¶ Et no. quod in dilatione data ad probandum possunt produci testes. & etiam instrumenta de vi verborum. cum probatio fiat tam per testes quam p instru menta. si tamen non fuerint ante producta instrumenta possunt etiam produci post. vt no. in Spe. eo. ti. §. videndū. versū. qd si data. sed testes non possunt produci lapsa dilatoe. nec etiā capitula. quibus teneatur pars mder. vt eo. §. ver. lre qd si datus. & in curia Romana. & in multis alijs etiā infra terminū datū ad probandum non producuntur instrumenta. quia solet dari terminus per se ad producendū iura. vel instrumenta. sed si nō appare ret de alio stilo. habet locum q. §. dixi. sufficit autem infra termi num datum ad probandum producere capitula. & facere testes iurare parte citata. si ante vltimam diem termini producantur. vt infra de testi. l. si quando o. lecus si vltima die termini quæ in terpellat vtrāq. partem. iuxta not. per Bar. in l. item illa. ff. de cō sti. pecu. Post terminū. verò possunt testes examinari. vt plenè no. per Bar. in l. damni. §. sabini. de dam. infect. & per glo. in cle. vnica. de offi. leg. nisi fuerit datus ad probandum. & probatum habendum. quia de stylo & consuetudine est quod infra termi num etiam examinentur. vt aliquid operentur illa verba. ¶ Est autem multiplex dilatio. secundum lac. de are. vt refert Cy. in l. j. istius ti. quia quædam est deliberatoria. & ista datur ante litē contest. ad respondendum libello. vt in auth. offeratur. §. de litis conte. vel interrogatorijs quæ fiunt ad præparationē iudicij. vt ff. de inter. act. l. qui interrogatur. Et etiam post litem contest. ad respōdendū capitulis & positionibus cōtinentibus actū alienū. vt l. iusur. & ad pecunias in prin. ff. de iureiur. secus si proprium actum contineant in quo non cadit ignorantia. vt l. quanquā. ff. ad velle. nisi sit de longinquo. vt l. peregre. in prin. ff. de acqui. poss. vel multum intricatum. l. emptor. §. Lucius. ff. de pac. & no. per Bar. in l. si res obligata. de leg. j. Quædam est dilatio proba toria. & de hac loquitur. l. j. tit. & l. si. ff. de ferijs. Quædam allega toria. puta ad proponendas exceptiones dilatorias. vel perēpto rias. vt in c. pastoralis. de excep. & in auth. subemus. §. de iudi. se cundū vnum intellectu. Quædam expectatoria. quæ datur ab senti citato ad comparandum. de qua in l. ad peremptoriū. cū seq. ff. de iudi. Quædā dilatio est iudicatoria. quæ datur ad iudic. soluendum. & de ista loquitur. l. si. infra de vltur. rei iu. & oēs iste intelliguntur peremptoriæ etiā si nō dicat. excepta dilatioe ex

LEX.

I.

Voniam. ¶ Iudex ad probandum debet dare dilatioes moderatas secū dū diuersitates locorum. & semel tantū. non amplius h. d. ista. l. no. secūdū Bar. & primū ponit dila tiō. vsq. ibi. [q. hac ratione.] secūdū illud decia rat. vsq. ibi. [quod ita.] tertiū illud limita & restringit in prima parte. ibi. [vel personarum.] puta testium. secūdū verū intellectu quia loquitur de personis necessarijs ad probationē faciendam. In tex. ibi. [necessitate.] quia iudex non pōt ad diffinitiuā pcedere nisi causa plenè cognita. vel instruita. vt l. iudices. §. de iud. ergo necesse habet dilationes dare ad producendū testes & instrumē ta. ex quib. causa instruitur. vt l. notionem. §. instrumentorū. ff. de verb. sig. & patet ex tex. sequenti. in verbo [instruendi] exhibi de. ¶ In tex. ibi. [postulatū.] ¶ No. q. dilatio ad probandum nō debet dari nisi petenti. dicit Bar. q. etiam non petenti ex officio poterit iudex dare. quando videt instantiam debere cito perire per l. p perandū. post principi. ibi. nullus tam audax inuenit & c. Et remi tit ad no. per eū in l. iij. §. hoc autem iudiciū. ff. de dam. infect. ¶ In secūda parte. l. ibi [vt l. ex ea puincia.] Qualiter sumat hoc verbū puincia. dic vt no. per Cy. in l. si. infra de præscrip. long. tēpo. Nam hodie quodlibet territorium alicuius ciuitatis vel do minationis habetur pro vna puincia. vt Florentia cū suo ter ritorio. vt no. de iud. l. si. Et de iure canonico. vbi fit de hoc mō die vt in c. cor. de electio. per gl. ¶ In tex. ibi. [ex cōtinentibus puincijs.] Iupplevel nō cōtinentibus. dū tamen citramarinis. alio nō daret perfectam doctrinā. & procedit ista lex de iure co muni. quo durat instantia per terminū. & sic bñ possunt cadere tam longæ dilationes. Sed secūdū statuta ciuitatū. quæ dāt mo nus tempus. erit in arbitrio iudicis moderare tempus dilationis nisi per statutū aliud disponatur. ¶ In tertia parte. ibi. [qd ita cō stituitur.] Illud q. dictum est in prin. l. q. iudex possit dare dilatio nes. ad pbādū. nō credat iudices cōcessum esse in libero arbitrio ipsorū. vt dēt quoties voluerint. sed semel tantū. & sic intelligit dilatio peremptoria. licet dictum non fuerit. Et effectus est vt la pfa dilatio amplius non audiat. volēs probare. vel etiam de nouo capitulare super eo super quo data fuit dilatio. vt exco queat confessionem partis. quæ est species probationis. ad hoc infra de non nume. pec. l. in contractibus. §. illo. Si ergo iudex si ne causæ cognitione dedit secundam dilationem. quam ex cō cio non debeat dare. probationes factæ infra illā nihil valent si prima dilatio fuit perfectā. alia secus. vt infra eod. l. siue pua Nam si dedit quinque dies. cum deberet dare decem ex forma statuti. potest sine alio impedimento contingente in prima dila tiōe in secunda dilationem aliorum quinque dierum secundum in nocen. in c. vltra. tertiam. de testi. & Barro. hic. ex causa vt si fuit impeditus in prima dilatioe. etiam perfectē data. & de cuit de impedimento. posset dari tertia. & sic plures dilationes cum plena causæ cognitione super dicto impedimento vt l. latio ne. ff. eodem. titu. Sed in prima dilatioe non requiritur magna causæ cognitio. sed sufficit quod appareat non calisiō sē peti. & quod ad causam faciant testes. vel instrumenta. quæ vel quæ vult producere. & quod petatur dilatio congrua secū dū distantiam locorum. & ideo videtur quod prima positi da ri a iudice non sedente pro tribunali. argu. in l. voluit. ff. de intro ro. actio. secus in secunda vel tertia. & ita intelligatur. l. a. proco dēte. eo. & prædicta in ciuilibus. ¶ Sed in criminalibus. siue po